

Umut Doluyuz

Nureddin Yıldız'ın 10.05.2009 tarihli (77.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Aziz kardeşlerim,

Allah'a iman ederken imanımızın hiçbir bölümünün tartışılabilir/karıştırılabilir olmadığına da iman etmemiz gerekir.

Mesela şunu bilmemiz lazımdır: Alkol haramdır. Bir insan çıkıp alkolün helal olduğunu söyleyecek olursa onun imanının olmadığını düşünürüz. Koyun sütü helaldir. Bir insan çıkıp koyun sütünün haram olduğunu söyleyecek olursa bu da kişiyi imandan çıkarır. Alkole helal demekle süte haram demek arasında fark yoktur.

Alkole helaldir demek; sarhoş etmesi, insana zararının dokunması, trafik kazalarına neden olması gibi sebeplerin yanı sıra esasen onu haram kılmanın Allah'ın yetkisinde bir iş olmasından dolayı mümkün değildir. Helaldir deyip o haramı inkâr eden, Allah Teâlâ'nın makamına ait bir yetkiye müdahale ettiği için imanını tehlikeye atmıştır. Koyun sütünü helal etmek ve kullarının menfaatine vermek de Allah'ın hakkı olduğundan, kul bunun haram olduğunu söylemeye cüret edemez.

Mesele ne alkol ne süt meselesidir; söz konusu vurgu kulun kulluk sınırlarını aşıp Allah Teâlâ hakkında yanlış bir şey düşünüp düşünmemesidir.

Bu örnekten yola çıktığımızda, bir insanın cehennemi inkâr etmesi de nasıl büyük bir suç ve isyan olursa cenneti inkâr da aynı şekilde büyük bir suç ve isyan içinde olmaktır. Aynı mantıkla bakarak biraz daha açtığımızda, bir insanın Allah Teâlâ'nın azabından şiddetle korkup cehennemden ürkmekle patlayacak gibi olması, cenneti kendisine hiç uygun görmeyecek düzeye gelmesi ve umudunu sıfırlamasıyla cehennemi yok sayması arasında da bir fark yoktur. "Ben cennete giremem, cennetlik değilim" demekle "Allah beni cehenneme koyamaz" demek arasında fark yoktur.

Müslüman, hayalci bir imanla ve ortada hiç cehennem yokmuş gibi, cenneti elinde keklik bilerek davranmakla da Müslüman olmaz, cenneti ulaşamaz ve elde edilemez, sadece peygamberlerin gidebildiği bir yer olarak düşünmekle de Müslüman olmaz. Ehl-i sünnetin iman ilkesi korku ile umut arasında dengeli bir hayat yaşamaktır. Ashab-ı kiram bu ilkeyi şöyle anlamışlardır: Allah Teâlâ kıyamet günü sadece bir kişiyi cehenneme koyacağını söylerse o ben olabilirim diye endişe taşırım, cennete sadece bir kişiyi koyacağını söylerse o ben olabilirim diye umut taşırım.

Bunun tercümesi şudur: Son ana kadar cehennem korkusu taşırız ve yine son ana kadar cennetten ümitvarız. Cennet ve cehennemle ilgili olduğunda, son kişinin bile kendisi olacağını düşünmeyi gerektiren bir bakıştır bu. İbadetlerimizdeki eksiklikler, kişiliğimizdeki yanlışlıklar cennetin bizim için hayal olmasını gerektirmez. Çünkü Allah'ın azabı ve cehennem seçeneği önünde hiçbir seçeneğimiz olmadığına inandığımız gibi onun rahmetinin ve mağfiretinin işleyebileceğimiz en büyük günahattan ve düşebileceğimiz en büyük bataklıktan çok daha büyük olduğuna da iman ederiz. Zira "Allah beni yakamaz" dememizle "Allah beni affedemez" dememiz arasında bir fark yoktur. Suç olarak ikisi de nihayetinde suçtur ve ikisinde de Allah'a 'bir şeyi becerememek' isnat edilir.

Öyle bir Allah ki, "ben buraların ilahıyım, bana bir tepe yapın, oraya çıkayım da şu Musa'nın Rabbi'ni okla vurayım" diyen serseri, zalim, despot, insanlığın yüz karası firavun bile suda boğulma noktasına düşmeden önce Allah'a teslim olsaydı yine de affedilecekti. O bile son dakikasına kadar açık kapıda beklenmiştir. Fakat "Musa'nın ve Harun'un Rabbi'ne iman ettim" demeyi ölümle burun buruna gelince akıl ettiğiinden bir kıymeti olmamıştır. Şartel koptuktan sonra artık enerji yoktur.

O bile Allah'ın rahmetine adayken ki firavunun geldiği noktaya gelmek ve öylesine asi ve zalim olmak çok zordur, bu yaşayan her insanın rahmetten pay umudunu taşıdığı anlamına gelmektedir. Peygamber Efendimiz aleyhisselama insanlık dışı muamele edenlerin her biri de son dakikalarına kadar rahmet kapısına davet edilmişler ve kapıdan girenler kurtulmuşlardır. Ebu Cehil gibi birinin onu aratmaz oğlu dahi kapıya gelmiş, gelişi kabul edilmiştir. Buradan çıkarılacak formül şudur: Allah'ın haramlarından birine helal demek ne kadar suçsa amcakızıyla evlenmenin haram olduğunu söylemek de o kadar suçtur. Mesele 'amcakızı' meselesi veya bir zina meselesi değil, haddi aşmaktır. Allah'ın yetkisinde olan ve kullarına yetki tanımadığı bir konuda insanın ileri geri konuşması tehlikesidir.

Biraz daha açarak konuyu irdelediğimizde şunu ilkeleştirmeliyiz: Kulun, Allah'ın azabını şeytanî vesveselerle dillendirip azabı küçük görmesi ve malayani şeyler konuşması nasıl büyük bir suç ise Allah'ın cennetinden, rahmetinden, bağışlamasından umutsuz kalıp 'bu kadar büyük günahları affedip cennete koymayacağını düşünmek' de en az cehennemî inkâr etmek kadar büyük bir suçtur. Rahmeti azabını geçmiş olan Allah'a karşı müminin aklınca kendini affedilmez görmesi tam anlamıyla bir şeytan tuzağıdır, tam bir tuzak.

Ve bu bir dalalet türüdür. Şeytanın insanları "çek bir kadeh" diye aldatması gibi aynı şekilde "bu hâlinle cennete girmeye utanmayacak mısın, yatacak yerin yok, ne işin var şehitlerin girdiği cennette..." diyerek güya tevazu kılıfıyla kandırması da feci bir tuzaktır ve şeytanın elinde maskara olmayı gösterir. Bu en az alkol ve zina kadar büyük bir tuzaktır.

Zira bir tüccar artık çeklerini ödeyemeyecek durumda olduğunu ve kimsenin ondan alışveriş yapmayacağını, alacaklıların yakında onu kovalayacaklarını düşünmeye başladığında kendini bir köprüden atar ve intihar eder. Çünkü onun için yol bitmiştir. Ticaret ve kazanma umudu sıfırlandığında ölüm ona kurtarıcı gibi gözükür, dünyası bitmişti, böylece ahireti de biter.

Aynı şey ibadet ve iman dünyamızda da benzer durumda geçerlidir. O tüccar intihar edecek yerde dükkânını kapatıp amelelik de olsa bir işle yine de uğraşma azmini gösterse ve daha ümitvar olsa belki alacaklıların bile parasını bağışlayacağı bir manzarayla karşılaşabilecektir. Tıkandığı noktayı gözünde abarttığı, çıkış yollarını bir daha göremeyeceği şekilde gözleri sislendiği için intiharı tek alternatif olarak görmüştür. İnsan kendi yaptıklarını gözünde büyütüp korkuyor olmalıdır ama bu korkuyu Allah'ın rahmetinden daha büyük bir noktaya getirmek manevî intihardır. Cehennemden korkup sabahlara dek uykusuz kalmalıyız, doğru; ama sabah namazına gidince de Allah'ın iki rekât namaz karşılığında insanı ebedî cennetlere koyduğunu biliyor olmalıyız aynı zamanda.

Allah'ın müminden istediği, cennete girecek tek kişi varsa onun o olduğu ümidiyle yaşamasıdır. Vurdumduymaz ve laubali insanlar Allah'a karşı suçlu duruma düştükleri gibi işlediği günahın "okyanuslar kadar" olması hâlinde bile rahmetini geçemeyeceği bir Rabbinin olduğunu bilmemek de suçlu duruma düşmektir. Konuşmalarında sadece cehennem ayetlerine yer verenler ve 'battık biz' edebiyatı güdenler nebevî metodun dışında bir iş yapmaktadırlar. Velew ki âlim, fakih, şeyh olsunlar...

Kur'an'ın rahmet ayetleri cehennem ayetlerinden daha fazladır. Ümmetimizin âlimleri yazdıkları kitapların sonlarını muhakkak cennet ayetleri-hadisleri ile süslemişlerdir. Umut cennet umududur. Şeytanın en önemli taktiklerinden biri işte bunu yok saydırıp kötü manzarayı yaymasıdır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz insanların bu tip dedikodularını yorumladığı sahih bir hadis-i şerifinde, toplumun genel gidişatına bakıp sürekli 'bu hâl düzelmez, battık, bittik, kadınlar şöyle, erkekler berbat, ticaret kötü...' nevinden şeyleri konuşan için "onların en helak olmuşu odur" buyuruyor.

Nerede kendi çocuklarını bile diri diri gömecek kadar vahşi kimseleri kurtaran Peygamber'in ümmeti? Dünya yine Ebu Cehil'li günlerine dönmüş olabilir, nitekim o beş yaşındaki çocuğunu gömüyordu, şimdi insanlar ana karnındaki beş aylık çocuklarını öldürüyorlar, faiz aynı azgınlıkla geri gelmiş olabilir.

Nerede Muhammed aleyhisselamın dini, şeriatı ve Kur'an'ı? Hayır, çok umutsuzluk varsa Allah'ın rahmeti de vardır. Resûlullah aleyhisselam günümüzden çok daha berbat ve fuhşun her türüsüne batmış durumdaki kimseleri almış ve meleklerin imrendireceği seviyeye taşımıştır. Öyleyse bizler de Veda Hutbesi'ni her gün bir meydanda dinleyecek kadar umut doluyuz ve Medine de her gün yeniden kurulabilir diye heyecan taşımaktayızdır.

Ashab-ı kiram da "biz Ebu Cehil'le nasıl uğraşacağız ki" deselerdi Medine hiç 'münevvere' olur muydu? "Koskoca Bizans kralının karşısına nasıl çıkacağım" diye düşünselerdi Mısır'a ve İran'a İslam girer miydi, iman nuru İstanbul'a dek ulaşır mıydı? Umutla doluydular, Rüstem'in karşısına çıktıklarında niye geldikleri sorulunca "biz insanları hidayete çıkarmak için gelmiş bir milletiz" diyebildiler. Ayaklarında çarık olmaksızın binlerce kilometre yol gelip binlerce yıllık geleneği olan bir imparatorun karşısına çıkmışlar ama insanları kurtarma azmi ve umuduyla çıkmışlar.

İşte bizler bu insanlarla aynı Kur'an'a sahibiz, aynı Peygamber'in hadislerinden besleniyoruz ve aynı umudu taşımamızdır. Onların zamanında da umudu kırıklar vardı, bir işi başaramayacaklarını söylüyorlardı ama Kur'an o kimselere 'münafıklar' dedi. Çünkü Peygamber aleyhisselamın rahmet esintilerinden istifade edip yanından ayrılınca 'bu iş böyle olmaz' tavrına bürünmek bir münafıklıktır. Allah'ın bütün fırtınaları dindirebileceğine iman etmeyen, azap etmek kadar rahmetinin de yeteceğine ikna olmayan, 'ol' emriyle bütün kâinatı yeniden diriltebilecek denli güçlü olduğunu düşünmeyenlere söyleniyor bu kelime.

Ben bu akşam uyuyup yarın sabah uyandığımda yeryüzünde her şeyin yolunda gideceğine, insanların sabah namazlarında camileri tıka basa dolduracağına iman ediyorum. Çünkü iman ettiğim Allah budur. İsterse kâinatı suyla doldurur, kurtarmak istediği kimseleri bir gemiyle sellerden koruyabilir. Bu imana dair heyecanımızı kırarak en kötü kişi rolünde olmamızın gereği yoktur.

Bireysel açıdan baktığımızda bir insan olsa olsa firavunun seviyesine erişebilir. Nihayet Ebu Cehil veya Übey ibni Halef olabilir. Gâvurluğun bir haddi, isyanın bir doruğu vardır. Kaynama sonunda buharlaşmaya erişir. Bir insanın öldüreceği yüz kişidir diyelim, öyle birine dahi Allah'ın rahmet kapısı açılmıştır. Kendi ağırlığına alkol tüketiyor olabilir, böyle kimselere de rahmet kapısı açılmıştır. A'dan z'ye her şeyini faizle tüketiyor olabilir, rahmet kapısı böylelerine de açılmıştır. Kendi haremiyle zina edenlere dahi açılmıştır.

Hangi suç-günah-hata Allah'ın rahmetinden büyük olabilir? Allah'ın rahmetinin kapısını kapatabilecek olan kimdir? Unutmamamız gereken, şeytanın umutsuzluk damarını aşlamaya çalıştığıdır. Toplumun düzelmeyeceği tespiti, Allah yapamaz da mı düzelmez, sorusunu beraberinde getirir. Allah toplumumuzun mevcut hâlinin kötülüğünü hidayete erdiremez mi? Hidayete engel ne vardır? Allah'ın önünde hangi engel olabilir? Kalplere hükmedememek mi?..

İman ettiğimiz Allah'ı -hâşâ- insanla mı ölçüyoruz? Sözelimi şarapçılardan çok olduğu bir köye gelen hocanın o köyün sakinlerini ıslah etmeye uğraşacağı ama bir türlü başaramayacağı gibi mi düşünüyoruz? Allah'ın olan kâinatta yaratan, hükmeden, rızık veren, cennet ve cehennemi yoktan var eden olarak var da kalpleri doğru yola sevk edemez mi zannediyoruz? Allah'ı bir öğretmen veya hoca gibi mi vehmediyoruz? Allah'ın kudretini aşacak kadar kötülük nasıl olabilir? Her hâlükârda bunca içki, faiz ve türlü haram da Allah ipelerini saldı için bu kadar yayılıyor değil midir? Allah Teâlâ planı gereği ve yeryüzünde tahakkuk etmesini murat buyurduğu bir hikmet sebebiyle zinanın bunca yayılmasına meydan vermiştir. İpi çekerse zina kalkar! Yeter ki mümin kullarının ıslah için çalıştıklarını görsün.

Bir insan yirmi seneden beri içki masasından kalkmıyor veya otuz senedir namaz kılmıyor olabilir; değil mi ki bir kere 'lâilâheillallah Muhammedun Resûlullah' demek her şeyi sıfırlayıp insanı cennetin başköşesine oturtmaktadır, öyleyse büyük bir rahmet umudu vardır. Samimi kalple bir kere 'sübhaneallah' demek yaşadığımız kâinat kadar kazanç elde ettiriyor, yetim başını bir kere okşamak

cennetlerde nice mesafeler kat etmeye vesile oluyor, kimsenin olmadığı bir yerde Allah korkusuyla seccadenin başında af dileyip iki damla gözyaşı akıtan kuluna cehennemi haram eden Rabbimiz var ise o hâlde biz Rabbimizin ve Peygamber aleyhisselamın bize bunları bir şey elde etmek maksadıyla mı söylediğini sanıyoruz? Allah'tan korkup utananın cehenneme koyulmayacağı, cehennemin o kimseye haram olduğu Kur'an'ın ve Kur'an Peygamberi'nin vaadi değil midir?

Mesele iki damla gözyaşı kadar basittir. Tonlarca içkiyi bir kere kalpten 'estağfirullah' demek silip süpürür. Hiçbir insan kendini Allah'ın rahmetinden daha büyük suçların sahibi görmemelidir, bu çok büyük bir cinayettir, 'cehenneme girmeyiz' demek kadar ağırdır. Allah'ın rahmeti olmasaydı kimin namazı kendini kurtarırdı, peygamberlere bile yetmezdi ibadetleri... Peygamberler bile Allah Teâlâ'nın o büyük rahmetinden damlalarla nasiplenerek cennete girebilmişlerdir.

Kaldı ki bizler 'Allah'ın rahmeti' dediğimizde hâlâ onun Rahman isminden istifade etmekteyiz. Bir de Rahim diye bir ismi var ki henüz tecelli etmiş değildir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor: Allah'ın Rahman ve Rahim isimleri vardır. İkisi de 'acıyan, merhamet eden' anlamlarına geliyorken neden iki ismi vardır? Çünkü Allah Teâlâ, Rahman ismini dünyada kullanmaktadır. Rahmetini yüz parçaya tecelli ettirmek istemiştir ve bunlardan sadece bir tanesini dünyada kullanmaktadır. Bu rahmet mümin-kâfir herkese, milyonlarca insana bölüştürülmüştür. Anneler bile bu rahmetten aldıkları payla gece uykusuz kalıp çocuklarına hizmet ederler.

Kedilere, köpeklere, yavru besleyen hayvanlara varıncaya kadar bütün mahlûkat, Rahman ismindeki rahmetin 100'de 1'i dolayısıyla merhamet sahibidirler. Bir anne kedi, avını yakalayıp parçalamasını sağlayan pençeleriyle, o aynı pençeleriyle yavrusunu ensesinden tutuyor, dişliyor ve yavrunun bundan hoşlanacağı şekilde yapıyor. Çünkü Rahman isminin sadece 100'de 1'inden pay almıştır.

Rahim ismi ise kıyametin mahşer gününde müminler için coşturulacak kalan 99 parçaya tekabül etmektedir. Allah'ın rahmetini işte o zaman esasıyla tanıyacağız. Göreceğiz ki yüz karası olmuş, dosyalar doldurmuş nice suçları Allah bir çırpıda silecek ve kullarını cennete koyacaktır. Vaziyet böyleyken umutsuzluğu nasıl düşünebiliriz?

Bu durum yalnızca içki, zina ve benzeri günahlar açısından da düşünülmemelidir. Senelerdir istikameti için yalvardığı çocuğunun belki ta 35 yaşında düzeleceğini bekliyor olmak bir anne-babanın sabrı ve merhameti gereğidir. Kırk, altmış, iki yüz, beş yüz, sekiz yüz, dokuz yüz, dokuz yüz elli sene sonra bile oğlunun asiliğinden vazgeçip kurtulması için devam ediyor olmak, Nuh aleyhisselamın davasını dava edinmiş anneler ve babaların prensibidir.

Yetmiş sene boyunca hidayete ermesi, başını örtmesi için dua ettiği hanımından yetmiş birinci senede bile ümitvar olmak böyle bir umutla mümkündür. Allah Teâlâ kullarının hidayeti için binlerce senedir bekliyor, biz insanlar olarak birkaç sene, belki onlarca sene beklesek ne olur? İmtihanımız buymuş demek ki...

Çocuklarımızın yüzümüzü güldürecek nimete dönüşeceklerine, aile mutluluğumuzun gerçekleşeceğine, namazlarımızın ve diğer ibadetlerimizin kabul olacağına, hâlâ Kur'an'ı akıcı okuyamıyorsak da Allah'ın bizi Kur'an âşığı okuyuculardan olarak yazacağına umudumuz tamdır. Allah'ın mülkünde zerrecik bile etmiyoruz da Rabbimiz niye bize azap etsin ki diye düşünmeye mecburuz –yeter ki niyetimiz halis ve imanımız lekesiz olsun.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, Müslim'in rivayet ettiği bir hadis-i şerifte cehennemden en son çıkacak kişiden söz ediyor. Bu kişinin imanı "hardal tanesi (susamdan küçük bitki) kadar" şeklinde sembolik olarak ifade ediliyor. Peygamber aleyhisselamın sembolik ifadelerinde sevaptan bahsederken de "Uhud dağı kadar" ifadesi kullanılır.

Hadis-i şerifte bahsi geçen kişinin demek ki öyle az bir imanı varmış ki kalbinde bulunan iman için bu benzetme kullanılmış. Allah Teâlâ'nın, kalbindeki hardal tanesi kadar iman sebebiyle cehennemden çıkarılmasını buyurduğu bu kişiyi melekler temizleyecekler, üzerindeki pislikler giderilecek.

Adamcağız kim bilir milyarlarca sene yanmış. Öyle ya, bir avuç sadaka verene kâinat dolusu sevap vaat edildiğine göre bu kişi ahiretine kim bilir en ufak bir yatırım dahi yapmamış.

Allah Teâlâ onu cennetin kapısında bekletirken “Ne istiyorsun kulum?” diye soracak. Adam bakacak ki karşısında cennet duruyor, kendisinden önce bütün günahkârlar yanmış ve cehennemden çıkmışlar, bütün cennetlikler cennete dolmuş. Diyecek ki: “Ya Rabbi, beni şu cennetin kapısına yakın bir yere koysan yeterli...” Allah Teâlâ ona oraya gitmesini söyleyecek. Hani İstanbul'da insanlar gecekonduya razı oluyor da sonra apartmandan aşağısı kurtarmıyor, apartmanı olunca da plazadan aşağısına razı olmuyor ya, işte o aynı insan cennetin kapısında beklerken Allah'tan bir şey daha isteyecek.

Allah Teâlâ, “söyle kulum” buyuracak. O kul Allah'tan cennetin içine girmeyi isteyecek. Allah izin verecek ve kulu cennete girecek. Diyecek ki: “Ya Rabbi, bir şey daha istiyorum, şurada büyük bir ağaç var, onun altına gideyim, yeter.” Allah Teâlâ buna da izin verecek ve kulu cennetteki o ağacın altına gidecek.

Sonra Allah Teâlâ, “Başka bir şey ister misin ey kulum?” diye buyuracak. Kul da cennetin biraz daha içlerine doğru gitmeyi isteyecek. Allah Teâlâ şöyle buyuracak: “Kulum, sen cehennemden en son çıkarsın. Sana cennette en az yeri hazırladım, en az yeri olan kimse sensin. Ve senin cennetteki yerin, dünyada yerle gökyüzü arası ne kadarsa onun on katıdır.”

O kul, Allah Teâlâ'ya dönüp “ya Rabbi” diyecek, “sen ki âlemlerin Rabbisin, benim gibi bir zavallıyla niye alay ediyorsun?” Allah Teâlâ onunla alay etmediğini buyuracak ve cennetten, dünyanın on katı kadar yer verecek.

Şeytan alkol kadar zemzemle de aldatır. Şırmak aptallık olduğu gibi umutsuzluk da enayiliktir. Umudunu kaybeden, kayadan yuvarlanmıştır. Ticaretinden de Allah'ın rahmetinden de umudunu kaybetmemek müminin enerjisidir.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.